

**Міністерство освіти і науки України
Бердянський державний педагогічний університет
Факультет психолого-педагогічної освіти та мистецтв**

МАТЕРІАЛИ

**II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
з міжнародною участю**

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ
ОСОБИСТОСТІ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

25-26 листопада 2021 року

Бердянськ – 2021

**Рекомендовано до друку рішенням вченої ради БДПУ
(протокол №6 від 25.11.2021 року)**

Редакційна колегія:

Барбашова Ірина Анатоліївна – докторка педагогічних наук, доцентка, професорка кафедри педагогіки Бердянського державного педагогічного університету.

Ярощук Лілія Григорівна – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки Бердянського державного педагогічного університету.

Сідорцова Світлана Олександрівна – старша лаборантка кафедри педагогіки Бердянського державного педагогічного університету.

Психолого-педагогічний супровід фахового зростання особистості в системі неперервної професійної освіти : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю (Бердянськ, 25–26.11.2021) / за ред. І. А. Барбашової, Л. Г. Ярощук. Бердянськ : БДПУ, 2021. 456 с.

**Відповідальність за зміст та достовірність інформації (тез)
несуть автори**

ЗМІСТ
Секція 1
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ
ОСОБИСТОСТІ

КОВАЛЬ Людмила. НОВІ ВИМІРИ ПЕДАГОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ	12
БЕЗКОРОВАЙНА Лариса. МЕТОДОЛОГІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ТУРИЗМІ ТА ГОСТИННОСТІ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ІЗ ТУРИЗМУ	16
ВАСИЛЬЄВА Марина. ФАХОВЕ ЗРОСТАННЯ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ: СУЧАСНІ ВИМОГИ	19
ІЛЬЧЕНКО Олена. СТІЙКІ МОТИВИ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ	21
КРАМАРЕНКО Алла, КРАМАРЕНКО Дмитро. ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИЙ ОСВІТНИЙ ПРОСТІР ОСОБИСТОСТІ ЯК ВЕКТОР ЖИТТЄВИХ ОРІЄНТИРІВ	24
ЛЕБЕДИК Леся. КРИТЕРІЇ ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА	26
ЛУПАРЕНКО Світлана. ФАХОВЕ ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ З ТОЧКИ ЗОРУ АКМЕОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ	30
ПРИМА Раїса. СИСТЕМНО-СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПІДХІД ЯК МЕТОДОЛОГІЧНЕ ПІДГРУНТЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	32
ГОЛІК Олександр. РОЛЬ АРТИСТИЗМУ В ПЕДАГОГІЧНОМУ СПІЛКУВАННІ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	35
ГОЛОВАНОВА Тетяна. ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»	37
КІНАХ Неля. ПІДПРИЄМНИЦЬКА АКТИВНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ	40
КОЗИЧ Ірина. ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ	42
КОРОБЧУК Людмила, КОРОБЧУК Тетяна. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПІДХОДУ ДО ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ВИЩОЇ ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ	44
ОНУФРІЄНКО Ольга, АФАНАСЬЄВА Наталя. НАВЧАННЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРИКЛАДНИХ ЗАДАЧ ЗАСОБАМИ ІНТЕГРАЛЬНОГО ЧИСЛЕННЯ В КЛАСАХ ІЗ ПОГЛИБЛЕНИМ ВИВЧЕННЯМ МАТЕМАТИКИ	47
ОНУФРІЄНКО Ольга, ІЮТОВА Юлія. НАВЧАННЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРИКЛАДНИХ ЗАДАЧ ЗАСОБАМИ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНОГО ЧИСЛЕННЯ В КЛАСАХ ІЗ ПОГЛИБЛЕНИМ ВИВЧЕННЯМ МАТЕМАТИКИ	49

ОНУФРІЄНКО Ольга, ПОЛЯКОВА Анастасія. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ МАТЕМАТИЧНОЇ ЛОГІКИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	52
ПОПОВА Ольга. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ В УМОВАХ МАГІСТРАТУРИ.....	54
РУДЧИК Ольга. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА СИСТЕМУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ.....	57
ЩЕРБАКОВА Надія. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ.....	59
JAROSZCZUK Lilia. GRA DYDACTYCZNA JAKO METODA NAUCZANIA W SZKOLE PODSTATOWEJ.....	63
КОНДРАТЕНКО Юлія. УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПРОВІДНИЦЬКИХ ФУНКЦІЙ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	66
КОСТЕНКО Ганна, ГОЛУБ Олена. ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО СПІЛКУВАННЯ В ГРУПАХ ПРОДОВЖЕНОГО ДНЯ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	69
ДІМІТРОВА Олена. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СТРУКТУРИ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО НАВЧАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО ОБДАРОВАНИХ УЧНІВ.....	72
ПАНОВА Тетяна. РОЛЬ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	79
ВОВЧЕНКО Ілона, ЛЕСИК Анжеліка. ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ПОНЯТТЯ «АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ» В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	81
ДЕРЕВ'ЯНКО Ольга, ЛЕСИК Анжеліка. ІННОВАЦІЙНІ ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА.....	84
ФАТЬЯНОВА Тетяна, ЛЕСИК Анжеліка. ВИХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНИХ ВЗАЄМИН МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	86
ГОМЕНЮК Дар'я, МАЛИШ Яна, ЯРОЩУК Лілія. ДО ПРОБЛЕМИ ЕТИКЕТУ СІМЕЙНИХ ВЗАЄМИН.....	90
ЧЕЧЕТА Альбіна, ЛІСІНА Лариса. ЗАГАЛЬНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ І ПРИНЦИПИ ВИХОВАННЯ.....	93

Секція 2

ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

ІВАНИЦЬКА Світлана. МЕМОРІАЛЬНІ ЗАХОДИ З УШАНУВАННЯ М. ГРУШЕВСЬКОГО ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ ПОКОЛІННЯ Z.....	96
---	-----------

ГОЛУБЄВА Ірина. ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ЛІНГВІСТИЧНО ОБДАРОВАНИХ ШКОЛЯРІВ У США	102
БОРОДІН Олексій. ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ В. СУХОМЛИНСЬКОГО В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	105
КОМКОВА Олена, КУЛЕНКО Анастасія, ЯРОЩУК Лілія. ВИХОВАННЯ В ДРЕВНІЙ ГРЕЦІЇ	110
САЛЬНІКОВА Марія, ДОЛГІХ Ірина, ЯРОЩУК Лілія. ВІДРОДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ВИХОВАННЯ, ШКОЛИ І ПЕДАГОГІКИ В ПЕРІОД СТАНОВЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ В КІНЦІ ХХ – НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ	113
СОЛОВ'ЙОВА Ольга, МАЄВСЬКА Світлана, ЯРОЩУК Лілія. РОЗВИТОК ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ.....	115

Секція 3

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

ВАСИЛЮК Алла. ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА.....	118
ІВАНИЦЬКИЙ Олександр. ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ СЕРЕДНЯ ОСВІТА В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «СИСТЕМА СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ»	121
АНДРЕЄВ Андрій, БІЛОУС Поліна, ТИХОНСЬКА Наталія. ВІДКРИТИЙ ТУРНІР «СИЛА ФІЗИКИ-2021» ЯК ІНТЕРАКТИВНА ФОРМА НАВЧАННЯ..	123
АЧКАН Віталій. КОМПОНЕНТИ ІННОВАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ.....	125
ЛЕБІДЬ Ольга. «ШКОЛА КЕРІВНИКА СТРАТЕГІЧНО ОРІЄНТОВАНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ»: ЗМІСТ І ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	128
ПОЗДЄЄВА Тетяна. ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ ЯК ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ В ПІДГОТОВЦІ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	133
ХАТУНЦЕВА Світлана. ФОРМУВАННЯ В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я ГОТОВНОСТІ ДО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ В ПРОЦЕСІ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	136
БУЗОВА Олена. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ВОКАЛЬНО-ЕСТРАДНОГО СПІВУ.....	139
ВАГІНА Наталя, КОВАЛЕНКО Валерій. РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ КОМПЛЕКСНОГО АНАЛІЗУ В СЕРЕДОВИЩІ МАРЛЕ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ....	141

ВАГІНА Наталя, ОНУФРІЄНКО Ольга, ШЕРСТНЬОВА Ірина. ПРОЄКТУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТВОРЧИХ ЗАВДАНЬ ІЗ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У СИСТЕМІ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ.....	143
ГРИГОР'ЄВА Вікторія, ГРИГОР'ЄВ Юрій. ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ІНЖЕНЕРА-ПЕДАГОГА.....	146
КАРА Світлана, АКЕНТЬЄВА Наталія, МАЛЕНКО Світлана, ВОДОЛАВСЬКА Дар'я. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	150
КАЧЕРОВА Ольга. ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ КОМПЛЕКСНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В ШКІЛЬНІЙ МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ.....	154
КОНДРАТЕЦЬ Інна, ГРИГОР'ЄВА Анна. МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ІНСЦЕНУВАННІ.....	156
МАЛИХІН Андрій. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛОЖЕНЬ НЕЙРОПЕДАГОГІКИ В МЕТОДИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ.....	160
МАЛИЦЬКА Олена. МИСТЕЦЬКА ОСВІТА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ХУДОЖНЬОГО СИНТЕЗУ.....	163
НЕСТЕРЕНКО Марина. ПЕРСПЕКТИВИ ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ВІДКРИТОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ.....	165
НІКОНЕНКО Тетяна. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	166
СКРОБАКА Юлія. РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ.....	170
ТУРБАР Тетяна. СТРУКТУРА ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	172
МАЛИХІН Володимир. ДЕЯКІ АСПЕКТИ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ БЕЗПЕКИ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ.....	174
РОМАНЮК Оксана. ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ТА ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ УЧНІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ.....	177
ВАСИЛЮК Валерія. ДОСЛІДНИЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У СКЛАДІ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ФІЛОЛОГІЇ.....	181
КОРНЄЄВ Дмитро. СУЧАСНИЙ СТАН ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ.....	184
КРИВЕНКО Юлія. САМОМЕНЕДЖМЕНТ ЯК УМОВА ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	188
ЛАВНІКОВ Олег. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО СТИЛЮ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕРЕКЛАДАЧА.....	190

РУДЕНКО Анастасія. КОМПЕТЕНТІСНИЙ ХАРАКТЕР СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ.....	193
ВІШТАК Світлана. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ ВЧИТЕЛЯ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ У ФОРМУВАННІ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ У КОНТЕКСТІ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗАСАД НУШ.....	197
ДУГЕЛЬНА Альона. НАВЧАННЯ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ У СИСТЕМІ ДОДАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	201
ЗАМЯТІНА Вікторія. ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	206
ЧОРНА Наталія. ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ ЯК ЗАПОРУКА ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ.....	209
ЛУПИР Діана, БАРБАШОВА Ірина. ФОРМУВАННЯ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ.....	214
РУБЦОВА Ангеліна, БАРБАШОВА Ірина. ЗАСТОСУВАННЯ НАОЧНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В УПРАВЛІННІ УВАГОЮ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ..	216
ДОЛГІХ Ірина, ГОЛУБ Олена. ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ГПД В УМОВАХ НУШ.....	218
ТКАЧЕНКО Мілена, ГОЛУБ Олена. ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ У ГРУПІ ПРОДОВЖЕНОГО ДНЯ.....	221
СОБКО Наталія, ЛІСІНА Лариса. МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ТА МЕДІАПАРТНЕРСТВО В НУШ.....	224
ЧОРНА Єлизавета, ГОЛУБ Олена. РЕАЛІЗАЦІЇ ІДЕЙ ПЕТЕРА ПЕТЕРСЕНА В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.....	227
БЕЗУМОВА Ольга, ЛІСІНА Лариса. ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	230
БОНДАРЕНКО Вікторія, ТКАЧЕНКО Мілена, ЯРОЩУК Лілія. ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	233
ЖИЖЕМА Анастасія, ІСЛАНКІНА Євгенія, ЯРОЩУК Лілія. ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.....	235
ЖУЧЕНКО Дар'я, ЯРОЩУК Лілія. ФОНЕМАТИЧНІ, ГРАМАТИЧНІ, ЛЕКСИЧНІ ТРУДНОЩІ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ.....	239
МАДЖАРОВА Софія, ЯРОЩУК Лілія. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСІБ ЗАОХОЧЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ТА УСПІШНОГО ЗАСВОЄННЯ НИМИ ЗНАНЬ.....	240

Секція 4
ОПТИМІЗАЦІЯ СУПРОВОДУ ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ В
СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ:
ТЕХНОЛОГІЇ І МЕТОДИКИ

ГРЕЧАНОВСЬКА Олена, ЛІЩУН Олена. КРЕАТИВНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	245
БАРБАШОВА Ірина. ОЗНАЙОМЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ З ОБЛАДНАННЯМ І ЗАСОБАМИ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	248
GLAZKOVA Iryna. BREAKING-UP ACTIVITIES AT ENGLISH CLASSES.....	252
ЛІСІНА Лариса. ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПРОФЕСІЙНОГО САМОАНАЛІЗУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ.....	255
ПРИМА Дмитро. ОРГАНІЗАЦІЯ СУПРОВОДУ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПОЗИЦІЇ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: ТЕХНОЛОГІЯ КОУЧИНГУ.....	260
СТЕПАНЮК Алла, КАЛАУР Світлана. ДО ПРОБЛЕМИ ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ ВЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....	262
ALIEKSIIEIEVA Ganna, KRAVCHENKO Nataliia, HORBATIUK Larysa, OVSIANNIKOV Oleksandr, ANTONENKO Oleksandr. FROM THE EXPERIENCE OF USE OF DISTANCE LEARNING TECHNOLOGIES AT UNIVERSITIES OF UKRAINE AND MEXICO.....	266
ДЕСЯТНИК Катерина, КОВАЛЬ Марта. ВЗАЄМОДІЯ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З БАТЬКАМИ: ЗАРУБІЖНІ ПРАКТИКИ ПАРТНЕРСТВА.....	268
КОНДРАТЕЦЬ Інна, ЯНКО Ангеліна. МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБОМ ЕКСПЕРИМЕНТУВАННЯ З ФАРБАМИ.....	273
ПОПОВА Анастасія. ПРОГРАМА БЕЗПЕРЕРВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ПРОВІНЦІЇ КАНАДИ АЛЬБЕРТА: ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД ТА СТРУКТУРА.....	276
СТЕПАНЮК Катерина. ОНЛАЙН ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ».....	280
ПЕТРИК Крістіна. ЗАСТОСУВАННЯ СТРАТЕГІЙ МЕТОДИКИ CLIL У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	282
ФІЛЬ Олена. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	285
ЧЕМОНИНА Лада. ЦИФРОВА ГРАМОТНІСТЬ ЯК СКЛАДНИК ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	288
ЩЕРБАКОВА Катерина, МАКАРЕНКО Лілія. БУДІВЕЛЬНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	289

КУШНІР Юлія, ДЕРНОВА Анна. МЕТОДИ ОБСТЕЖЕННЯ ПОРУШЕНЬ ДІЯЛЬНОСТІ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ ЛЮДИНИ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ	293
ГОЛЕНДЯЄВ Георгій. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ЗАНЯТЬ ЗА ДОПОМОГОЮ КОМП'ЮТЕРНИХ ГАДЖЕТІВ	298
БЕЖЕНАРЬ Лілія, БАРБАШОВА Ірина. ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	300
ПАТИКА Вікторія, БАРБАШОВА Ірина. АДАПТАЦІЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО НАВЧАННЯ	302
ЧОРНА Вікторія, БАРБАШОВА Ірина. НЕТРАДИЦІЙНІ УРОКИ В СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	305
КОВАЛЬ Карина, ГОЛУБ Олена. РОЛЬ ІНТЕРАКТИВНИХ ФОРМ І МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	307
РЕШЕТОВА Яна. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	309
НІКОЛАЙЧУК Катерина, СЯСЬКА Інна. ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОЄКТІВ В ЕКОЛОГІЧНОМУ ВИХОВАННІ УЧНІВ	315
КОРВЕГІНА Олександра, ХАТУНЦЕВА Світлана. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	317
РУДЕНКО Кароліна, ЛІСІНА Лариса. ЛЕПБУК ЯК ЗАСІБ МУЗИЧНОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	322
ТУРЧЕНКО Наталя, ЩЕРБАКОВА Катерина. ВИВЧЕННЯ ГОТОВНОСТІ ДИТИНИ ДО ПЕРЕКАЗУ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ	325
БОНДАРЕВА Катерина, ЩЕРБАКОВА Надія. ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЕВОГО ЕТИКЕТУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	328

Секція 5

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СУПРОВОДУ ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

АЛЕКСІНЦЕВА Тетяна. АКАДЕМІЧНА ПРОКРАСТИНАЦІЯ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	331
ОВСЯННІКОВА Вікторія. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ КОНФЛІКТІВ	334
ГОРЕЦЬКА Олена. СТРЕСОСТІЙКІСТЬ ЯК ОСОБИСТІСНИЙ ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ	337
КОЧКУРОВА Ольга. ПРОФЕСІЙНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ЯК ПСИХОЛОГІЧНА ОСНОВА ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ ПЕДАГОГІВ	340
ЛЕСИК Анжеліка. ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО САМОВИРАЖЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗА ДОПОМОГОЮ АРТ-ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	342

МАЛИХІНА Тетяна. ДО ПИТАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ СУПРОВОДУ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ЖИТТЕВОЇ ПЕРСПЕКТИВИ ОСОБИСТОСТІ.....	346
СВІДЕРСЬКА Галина, ВЕЙ Марія-Андріана. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ САМООЦІНКИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ..	349
ЧЕРЕЗОВА Ірина. ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНИЙ ІМІДЖ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА.....	355
ДЖЕДЖЕРА Ольга. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ДО РОБОТИ З СІМ'ЄЮ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ СІМ'І».....	358
ДЯЧКОВА Валерія. АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ.....	360
СИПЛЕНКО Ірина, ЛІСІНА Лариса. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ПРОЦЕСІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ.....	362
ГАРКУША Марія. НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ІЗ СИНДРОМОМ ДАУНА.....	364
ДОВГАНЬ Антон. КОНФЛІКТИ В ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ.....	367
ДУДКА Артем. ЯКІСНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ, АДАПТАЦІЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	371
ЛАВРЕНЮК Ольга. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЯК СКЛАДНИК КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	374
КІЗІЛ Наталя, ЛЕБІДЬ Ольга. ФОРМУВАННЯ СПРИЯТЛИВОГО СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	381
ПЕТРЕНКО Сергій, ЛІСІНА Лариса. ВПЛИВ ВЧИТЕЛЯ НА ФОРМУВАННЯ САМООЦІНКИ УЧНІВ.....	388
РУБЬЛОВА Наталія. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ У СЕРЕДОВИЩІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ.....	390
ЧОРНА Віра. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СУПРОВОДУ ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ УЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....	393
ЮРІНА Анастасія, ФЕДОРИК Вікторія. ПСИХОЛОГІЧНЕ МАНІПУЛЮВАННЯ В ПРОЦЕСІ СПІЛКУВАННЯ.....	398
САМОФАЛОВА Яна, ЩЕРБАКОВА Катерина. ВИВЧЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ЗАСВОЄННЯ ГЕОМЕТРИЧНИХ ЗНАТЬ І УМІНЬ ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	400
ВЛАДІМІРОВА Ольга, ЯРОЩУК Лілія. СІМ'Я ЯК ФАКТОР ГЕНДЕРНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ В УКРАЇНІ.....	403
ДМУХАЙЛО Інна, САПОЖНИКОВ Станіслав. ВИВЧЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ЗАСВОЄННЯ ГЕОМЕТРИЧНИХ ЗНАТЬ І УМІНЬ ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	408
КУРИСЬ Софія, ЯРОЩУК Лілія. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	416

МАНЬКО Карина, БОРИСОВА Олена, ЯРОЩУК Лілія. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ 6–7-РІЧНОГО ВІКУ	419
САПРАНКОВА Катерина, ЯРОЩУК Лілія. НАПРЯМИ, ШЛЯХИ ПРОФІЛАКТИКИ ТА ПРОТИДІЯ БУЛІНГУ В ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	423

Секція 6

МОНІТОРИНГ І АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

СТРЕЛЬНИКОВ Віктор. МОНІТОРИНГ ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ В СИСТЕМІ ОСВІТИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	427
БУРНАЗОВА Віра. ІНСТРУМЕНТАЛЬНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ЗВО: ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ.....	431
КОЧЕРГА Євгенія. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СПРОВІД РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧИТЕЛІВ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ.....	437
ТЕРНАВСЬКА Лілія, КЕЛЕМБЕТ Раїса. ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ НАВИЧОК ЧИТАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	439
СИРОВАТКО Олена. ВИКОРИСТАННЯ МОНІТОРИНГУ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ.....	442
ВЕРЕНІКІНА Ольга, ЛІСІНА Лариса. МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ ПРИ ВИВЧЕННІ ФІЗИКИ.....	445
АРСЕНЮК Діана, ГОЛУБ Олена. РОЛЬ ГРУПИ ПРОДОВЖЕНОГО ДНЯ В РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	449
КЛІШКО Юлія. РОЛЬ АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ В ПРОЦЕСІ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В НУШ.....	452

2. Бодров В. А. Психологический стресс: развитие и преодоление. Москва : ПЕР-СЭ, 2006. 528 с.
3. Водопьянова Н. Е. Психодиагностика стресса. Санкт-Петербург : Питер, 2009. 336 с.
4. Водопьянова Н. Е. Стресс-менеджмент : учеб. для бакалавриата и магистратуры. Москва : Издательство Юрайт, 2018. 283 с.
5. Крайнюк В. М. Психологія стресостійкості особистості : монографія. Київ : Ніка-Центр, 2007. 432 с.
6. Марковець О. Л. Психологічні особливості професійного стресу та попередження його виникнення у майбутніх вчителів : автореф. дис. ... канд. психол. наук. Київ, 2005. 16 с.
7. Платонов К. К. Структура и развитие личности. Москва : Наука, 1986. 255 с.
8. Реан А. А. Психология адаптации личности. Санкт-Петербург : Прайм-Евроник, 2008. 479 с.
9. Самоукина Н. В. Психология и педагогика профессиональной деятельности. Москва : ЭКМОС, 2000. 281 с.
10. «Телефон довіри»: соціальна робота з дітьми, молоддю та сім'ями. На шляху до нової соціальної технології в територіальній громаді м. Києва : інформаційно-методична збірка для спеціалістів соціальної роботи в територіальній громаді м. Києва / Н. Івченко, В. Миколенко, К. Шендеровський. Київ : КМЦССМ. 2003. 90 с.
11. Тептюк Ю. О., Сафін О. Д. Феноменологічний аналіз наукових підходів до теоретичних моделей стресу та психологічні характеристики стресостійкості особистості. *Правничий вісник Університету економіки та права «КРОК»*. 2014. № 20. С. 191–197.
12. Щербатых Ю. В. Психология стресса и методы коррекции. Санкт-Петербург : Питер, 2006. 256 с.

Ольга КОЧКУРОВА,
кандидатка психологічних наук,
доцентка, Мелітопольський
державний педагогічний
університет імені Богдана
Хмельницького

ПРОФЕСІЙНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ЯК ПСИХОЛОГІЧНА ОСНОВА ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ ПЕДАГОГІВ

Епоха змін та криз, надзвичайних ситуацій різного характеру, що відбуваються в суспільстві, висуває нові вимоги до фахівців різних сфер зайнятості, зокрема педагогів. Саме тому, у даний момент однією з актуальних дослідницьких проблем в психології є питання, яке пов'язане з професійною ідентичністю.

У дослідженнях А. Лукіячук [5] професійна ідентичність розглядається як динамічна система, яка формується в процесі професійної освіти та активного розвитку професійної компетентності, і впливає на ціннісно-смыслову сферу та удосконалення професійної майстерності майбутнього спеціаліста.

М. Абдулаєва [1] професійну ідентичність визначає як багатомірне утворення, яке розрізняється за ступенем складності та будови.

Вузьке і широке тлумачення професійної ідентичності дають Г. Ложкін та Н. Волянюк. У вузькому розумінні професійна ідентичність розглядається дослідниками як самосвідомість, система уявлень людини про себе як суб'єкта життєдіяльності. У широкому сенсі професійна ідентичність є поняттям, у якому формовиявляються концептуальні уявлення людини про її місце в професійній групі чи спільноті; ці уявлення супроводжуються певними ціннісними і мотиваційними орієнтаціями [4, с. 123].

Центральне місце в професійному становленні педагога посідає формування його професійної ідентичності, що є результатом усвідомлення індивідом своєї тотожності з професійною діяльністю та спільнотою, знання меж своєї професійної компетенції та впевненості у своїй ефективності, відчуття себе як професіонала. Професійна ідентифікація є невід'ємною частиною професійної самосвідомості особистості, що передбачає прийняття провідних професійних ролей, цінностей та норм, наявність мотиваційних структур, які спонукають особистість до ефективної професійної діяльності.

Досягнення професійної ідентичності знижує тривожність, невпевненість, авторитарність, підвищує особистісний потенціал.

Основним параметром професійного розвитку фахівця, на думку Ж. Вірної, виступає професійна ідентифікація – усвідомлення особистістю образу професійної діяльності та власних можливостей ефективної реалізації в ній.

У дослідженні Ж. Вірної [2] виділяються такі форми професійної ідентифікації: контрастно-позитивна форма, контрастно-негативна форма, перспективно-позитивна форма, перспективно-негативна форма, проміжна форма.

Професійну ідентичність педагога Н. Жигінас [3] визначає як інтегральну характеристику особистості. Вона може бути, з одного боку, віднесена до соціальної ідентичності, оскільки не вичерпується прийняттям відповідних професійних ролей та функцій. З іншого боку, вона не належить і до самої ідентичності, оскільки ставлення до себе як до професіонала є лише одним із показників сформованості професійної ідентичності. Інтегральність такої характеристики особистості полягає в тому, що в структурі професійної ідентичності представлені обидві форми ідентичності.

Професійна ідентичність педагога виконує такі функції, як розвиток «професійного почуття», тобто емоційного прийняття себе людиною, яка, займається певною справою, усвідомлення певної ментальності, впевненість у своїй професійній приналежності, самостійності та ефективності, переживання своєї професійної цілісності та визначеності. Професійну ідентичність характеризує приєднання та накладання образу професії (зі всіма її закономірностями) на особливості конкретної особистості.

Таким чином, становлення професійної ідентичності педагогів є тривалим, складним та кризовим процесом, який включає різноманітні змістові та структурні компоненти. Розвиток професійної ідентичності та її структурних компонентів є суттєвим для успішного професійного зростання та розвитку, забезпечується низькою чинників.

Список використаних джерел

1. Абдуллаева М. М. Профессиональная идентичность личности: психосемантический подход. *Психологический журнал*. 2004. Т. 25. № 2. С. 86–95.
2. Вірна Ж. П. Мотиваційно-сміслова регуляція у професіоналізації психолога : дис. ... д-ра психол. наук : 19.00.01. Луцьк, 2004. 438 с.
3. Жигинас Н. Этапы формирования профессиональной идентичности педагога. *Высшее образование в России*. 2007. № 8. С. 121–122.
4. Ложкін Г., Волянчук Н. Професійна ідентичність в контексті маргінальної поведінки суб'єкта. *Соціальна психологія*. 2008. № 3. С. 123–130.
5. Лукіяничук А. М. Модель розвитку професійної ідентичності майбутніх педагогів. *Збірник наукових праць КПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. Проблеми сучасної психології* / за ред. С. Д. Максименка. Вип. 7. Київ, 2010. С. 370–380.

Анжеліка ЛЕСИК,
кандидатка педагогічних наук,
доцентка, Бердянський державний
педагогічний університет

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО САМОВИРАЖЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗА ДОПОМОГОЮ АРТ-ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Розвиток України як європейської держави передбачає створення умов для формування нового покоління українців, які вирізняються здатністю до творчого застосування набутих компетентностей, самовираження через інтереси та задатки. Провідну роль у цьому процесі, за нашим переконанням, має відігравати позашкільна освіта, що згідно із